

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Instituut Sancta Maria - A te AARSCHOT

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 125252-125261

Instellingsnummer 125252

Instelling Instituut Sancta Maria - A

Directeur Isabella VINCK

Adres Kard. Mercierstraat 10 - 3200 AARSCHOT

Telefoon 016-56.61.04

Fax 016-56.29.52

E-mail directie@sanctamaria-aarschot.be

Website <http://www.sanctamaria-aarschot.be>

Bestuur van de instelling VZW Instituut Sancta Maria

Adres Kard. Mercierstraat 10 - 3200 AARSCHOT

Scholengemeenschap SGKSO Aarschot - Betekom

Adres Herseltsesteenweg 4_A - 3200 AARSCHOT

CLB Vrij CLB Aarschot

Adres Bekaflaan 63 - 3200 AARSCHOT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 15-05-2017, 16-05-2017, 17-05-2017, 18-05-2017, 19-05-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 19-05-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 19-06-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Vera TIMMERS

Teamleden Rika DE ROOVER, Gino MALFAIT, Fannie TALLIEU, Jos VERMIJL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Muzikale opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/029), de eerste graad B-stroom (leerplan D/2011/7841/020) en bso tweede graad Verzorging-voeding (leerplan D/2012/7841/012).	8
4.1.1.2 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017).	10
4.1.1.3 Huishoudkunde in het beroepsvoorbereidend leerjaar van het beroepenveld Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding (leerplan D/2003/0279/011).	12
4.1.1.4 Mode in bso tweede graad in de studierichting Moderealisatie en -presentatie (leerplan D/2014/7841/023).	14
4.1.1.5 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichtingen Handel en Techniek-wetenschappen (leerplan 2002/0279/048a, 2002/0279/048b).	16
4.1.1.6 Expressie, huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde leerjaar van de derde graad Thuis- en bejaardenzorg/Zorgkundige (leerplan D/2014/7841/037).	18
4.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).	21
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	23
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	25
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	25
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	26
5.1 Leerbegeleiding.....	26
5.2 Evaluatiepraktijk	28
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	31
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	33
7.1 Wat doet de school goed?	33
7.2 Wat kan de school verbeteren?	33
7.3 Wat moet de school verbeteren?	33
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	34
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Het Instituut Sancta Maria in Aarschot (SMA) bestaat administratief uit twee scholen: Sancta Maria A met schoolnummer 125252 en Sancta Maria B met schoolnummer 125261. Zij vormen samen een pedagogisch geheel en zijn gevestigd op één campus.

De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Reglementering', 'Leerbegeleiding', 'Evaluatiepraktijk', 'Algemeen beleid van de school' en het vakverslag Techniek in de eerste graad A-stroom zijn identiek in beide doorlichtingsverslagen. Om een volledig beeld van het pedagogisch geheel te krijgen, moeten de twee verslagen samen gelezen worden. In de verslagen verwijzen we naar het pedagogisch geheel als 'de school'.

2 SAMENVATTING

Het onderwijsaanbod van het Instituut Sancta Maria omvat, naast een eerste graad met een A en B-stroom, een brede waaier aan studierichtingen binnen het aso en meerdere studierichtingen binnen het tso en bso in de studiegebieden chemie, handel, mode en personenzorg. Het leerlingenaantal is evenwichtig gespreid over de drie graden en de drie onderwijsvormen. De leerlingenpopulatie vertoont geen opvallende kenmerken.

De school wil aan elke leerling kwaliteitsvol en eigentijds onderwijs aanbieden. Ze vertrekt daarvoor vanuit haar reeds lang verankerd christelijk geïnspireerd pedagogisch project. Het accent ligt op de brede zorg voor alle leerlingen.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de leerplanrealisatie voldoet voor alle doorgelichte vakken. Het geïntegreerde en contextrijke onderwijsaanbod in het derde leerjaar van de derde graad Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige en het onderwijsaanbod voor muzikale opvoeding zijn zelfs voorbeelden van goede praktijk. Daarnaast tonen de leraren van de onderzochte vakken een degelijke leerplangerichtheid en een groot engagement. De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) bij haar leerlingen na. Ze organiseert talrijke vakoverschrijdende en extramurale projecten en kan daarbij rekenen op een stevig engagement van het schoolteam. Heel wat leraren integreren de VOET in hun lessen. Via projecten en een ruim aantal vakken streeft de school de contexten 'Lichamelijke gezondheid en veiligheid' en 'Socioculturele samenleving' met voldoende diepgang bij de meeste leerlingen na. Daarnaast leeft de school ook de onderwijsreglementering voldoende na.

Het inspectieteam onderzocht de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk. Het kwaliteitsonderzoek heeft aangetoond dat de school sterk is in leerbegeleiding op het niveau van verhoogde zorg en uitbreiding van zorg. Wat betreft de brede basiszorg rekent het beleid vooral op de verantwoordelijkheid van de individuele leraar. De kwaliteit van de leerbegeleiding is bijgevolg sterk leraar- en vakgebonden. De VOET 'leren leren' vormen nog te weinig expliciet het raamplan voor een adequate leerbegeleiding. Sedert dit schooljaar is er een zorgcoördinator aangeworven om onder meer de leerbegeleiding gestructureerd vorm te geven en op te volgen.

Een kwaliteitskader om de evaluatiepraktijk beleidsmatig aan te sturen, te coördineren en op te volgen vanuit de schooleigen visie is nog in ontwikkeling. Het directieteam rekent vooral op de

verantwoordelijkheid van de vakgroepen en de individuele leraar voor de inhoudelijke invulling van de evaluatie en de rapportering. Dit resulteert in verschillen in de kwaliteit van de evaluatiepraktijk. Enerzijds blijkt dat de evaluatie in sommige vakken nog niet voldoende is afgestemd op de leerplandoelstellingen, terwijl anderzijds het competentiegericht evalueren in het beroepsvoorbereidend leerjaar en in bso een voorbeeld van goede praktijk is. De oriëntering verloopt niet optimaal omdat de clausuleringen bij de B-attesten vooral gericht zijn op het eigen onderwijsaanbod.

Het directieteam wil zich toegankelijk opstellen voor het personeel, maar door het verlies aan vertrouwen omwille van de vele directiewissels slaagt ze er nog onvoldoende in om een participatief beleid te voeren. Het ontbreken van een samenhangende schoolbrede visie en een doelgerichte kwaliteitsbewaking bemoeilijkt een doeltreffende aansturing en opvolging van de vakgroepen.

Hoewel de school sedert dit schooljaar een nieuwe preventieadviseur in dienst heeft die grote inspanningen levert om het welzijnsbeleid gericht aan te pakken, toonde het onderzoek van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) meerdere tekorten in de uitvoering die verdere opvolging vereisen. Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn onvolledig en niet voldoende geconcretiseerd op basis van eigen vaststellingen en de bevindingen van externe deskundigen. Meerdere vastgestelde werkpunten worden niet systematisch weggewerkt of gepland.

Op grond van de voldoende realisatie van de onderwijsdoelen en de andere regelgeving formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies. Voor het onderzoek BVH is het advies gunstig beperkt in de tijd. De school beschikt over voldoende beleidsvoerend vermogen om de tekorten op termijn weg te werken.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	muzikale opvoeding, techniek	
Graad 1 B	muzikale opvoeding	
Graad 1 Handel	muzikale opvoeding, techniek	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Mode	muzikale opvoeding	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	muzikale opvoeding	huishoudkunde
Graad 1 Moderne wetenschappen	muzikale opvoeding, techniek	
Graad 1 Techniek-wetenschappen	muzikale opvoeding, techniek	
Graad 2 BSO Moderealisatie en - presentatie		mode
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		muzikale opvoeding
Graad 2 TSO Techniek-wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 TSO Handel	wiskunde	
Graad 3 BSO Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige		expressie, huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Muzikale opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/029), de eerste graad B-stroom (leerplan D/2011/7841/020) en bso tweede graad Verzorging-voeding (leerplan D/2012/7841/012).

Voldoet

De leerplanrealisatie gebeurt kwaliteitsvol en vanuit een vitale invulling. De afwisseling binnen de muzikale omgangsvormen is ruim en de leerlingenbegeleiding verloopt prima.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het geboden muziekonderwijs kenmerkt zich door een evenwichtig aanbod van de leerplandoelstellingen. Dit manifesteert zich vooral door de ruime afwisseling binnen eenzelfde muziekles. Deze vlote afwisseling tussen de verschillende muzikale omgangsvormen genereert een gevarieerde en sterk leerplangerichte muzikale educatie. Vanuit het onderwijsaanbod slaagt men erin om muziek- en leerplezier te verbinden, wat zowel de visie als de kernopdracht vormt van het leerplan.

Het zingen krijgt een degelijke invulling. Het repertoire is behoorlijk afgestemd op de verschillende doelgroepen met daarbij afwisseling naar onderwerp en taal. De vocale praxis zit vervat in een leerlijn waarbij de focus afwisselend staat op enthousiasme, ademhaling, houding, dictie, dynamiek en agogiek, ritme, intonatie, muzikaliteit en interpretatie. Het voorzingen gebeurt kwaliteitsvol en de pianobegeleiding is voortreffelijk.

Het instrumentaal musiceren alsook het ontwerpen van muziek komt voor. Omwille van het veel te kleine muzieklokaal kan het spelen, ontwerpen, improviseren en bewegen evenwel onvoldoende uitgebouwd worden. Dit hypothekeert het uitvoeren van het repertoire dat nochtans met zorg is uitgewerkt. Daarenboven wordt de muziekpraxis aanzienlijk bemoeilijkt door een aantal heel grote lesgroepen.

Bij het beluisteren van muziek vormt de genrevrije benadering het juiste vertrekpunt. De leerlingen verkennen in ruime mate de klankbronnen en klankkleuren en komen zo in contact met een aanzienlijke verzameling van stemmen, instrumenten, ensembles, koren en orkesten. De behandeling van de leerplandoelstelling 'beluisteren van muziek' is veelal gekoppeld aan de leerplandoelstelling 'spreken over muziek'. ICT wordt bij de leerplanbehandeling zinvol en gedoseerd ingezet.

Het geboden muziekonderwijs bouwt eveneens interessante bruggen naar de

actuele samenleving en de leefwereld van de jongeren.

De invulling van het muziekonderwijs in de studierichting Verzorging-voeding levert een aanzienlijke meerwaarde op binnen het specifiek gedeelte van deze opleiding. Dit komt door de kwaliteitsvolle afstemming van het lesmateriaal op de leerplandoelstellingen. Daardoor krijgen de leerlingen een interessante initiatie in het inzetten van muziek ten behoeve van de doelgroepen, met name jonge kinderen en bejaarden. De uitwerking van het zelf ontwikkelde lesmateriaal in thema's en projecten is goed afgestemd op de mogelijkheden van deze leerlingen. Het lesmateriaal vormt ook het onderwerp van reflectie. Daardoor worden heel wat lesbladen aangepast of herwerkt. Uit gesprek en nazicht blijkt voorts dat er inspanningen gebeuren om het muziekonderwijs degelijk te verbinden met een aantal andere vakken van het specifiek gedeelte van deze studierichting.

Het vormt voor de schoolleiding een opdracht om de lesuitval sterker te bewaken. Uit nazicht blijkt dat voor sommige lesgroepen veel lessen wegvallen. Dit bemoeilijkt de leerplanrealisatie uitermate als het over een éénuursvak gaat.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In overleg met de schoolleiding is gekozen voor permanente evaluatie. Deze keuze is zinvol. De evaluatiepraktijk behandelt zowel de muziekpraktische als de muziekbeschouwende leerplandoelstellingen. De leerlingresultaten zijn over het algemeen goed tot heel goed. De documenten bij schriftelijke evaluaties zijn met zorg opgemaakt en er is een puntenverdeling opgegeven. De correcties zijn keurig en geregeld is daarbij een aanmoedigend of bevestigend woord genoteerd.

In een aantal gevallen kunnen de vragen meer vertrekken vanuit klinkende muziek. Er is zoekwerk gebeurd om de evaluatiepraktijk degelijk af te stemmen op de leerplannen. De evaluatiepraktijk zit momenteel in een fase van overmatig toetsen. Het verdient aanbeveling om snel de overstap te maken naar een haalbare evaluatiepraktijk. Vooral voor het zingen, spelen en ontwerpen is deze te koppelen aan consecutief opgebouwde evaluatiecriteria en dit uiteraard in samenhang met de leerlijnen. Vermits het over graadsleerplannen gaat, is het perfect mogelijk om de criteria te verkavelen over de twee opeenvolgende leerjaren.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De muziekles verloopt in een aangenaam leer- en werkklimaat. Het lesverloop is rustig en dit heeft een positieve weerslag op de verschillende lesgroepen. Het geheel zorgt ervoor dat de leerlingen graag naar de muziekles komen. Onder meer door de gevarieerde lesopbouw slaagt men erin om de leerlingen goed bij de les te houden. Het afsprakenblad dat bij de aanvang van het schooljaar wordt aangeboden is zinvol. Het is specifiek uitgewerkt voor de verschillende leerjaren.

De leerlingen krijgen tijdens de muziekles degelijke instructies. Tijdens het muziekpedagogisch handelen gaat er ruime aandacht naar het aanmoedigen en bevestigen van de leerlingen. Voor een heel aantal opdrachten en taken zijn

werkbleden met stappenplannen uitgeschreven. Deze bieden de leerlingen houvast en ondersteunen het 'leren leren'. Een aantal opdrachten bouwen meteen ook mee aan de ICT-vaardigheden van de leerlingen.

De ingevulde werkbleden worden met zorg gecorrigeerd. Als voorbereiding van sommige toetsen krijgen de leerlingen ook leertips. Het zelf ontwikkeld lesmateriaal is degelijk. Het aanwenden van software voor muzieknotatie is een aanrader. De opmaak van sommige leerboeken levert moeilijkheden op voor leerlingen met bepaalde leerstoornissen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Het muzieklokaal voldoet niet omwille van het feit dat het veel te klein is en er daarbij ook nog heel wat grote lesgroepen zijn. Bovendien heeft het lokaal een slechte akoestiek. Het verhoog met drie treden veroorzaakt valgevaar. Een aantal instrumenten is aan vervanging toe. De minimale materiële leerplanvereisten zijn wel aanwezig, maar de noodzakelijke comfortvoorwaarden ontbreken. De schoolleiding is reeds vaak geïnformeerd over deze problematiek, die overigens ook telkens genoteerd staat in de vakverslagen. Tijdens de schooldoorlichting is door de schoolleiding een concreet plan voorgelegd voor het inrichten van een volwaardig vaklokaal. Het in gebruik nemen gebeurt onverwijld begin september 2017.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering

Uit de vakverslagen blijkt de zin voor reflectie over het geboden muziekonderwijs. Dit manifesteert zich onder meer in het zoekwerk naar een degelijke evaluatiepraktijk. Inzake professionalisering zijn er contacten met muzikleraren uit de scholengemeenschap. Er is op schoolniveau een aanzienlijke betrokkenheid bij de vakgroep Verzorging-voeding. Het engagement binnen de wereld van de amateurkunsten is een belangrijk gegeven dat meespeelt in het verstrekken van vitaal muziekonderwijs. Het als uitvoerend musicus actief zijn en blijven, is van groot belang en draagt in het voorkomend geval bij tot een vitale muziekeducatie en boeiende leerplanrealisatie.

4.1.1.2 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017).

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen nipt. Het aanbod is vrij volledig en de evaluatiepraktijk sluit voldoende aan op de eindtermen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Over het algemeen is het aanbod voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De verschillende toepassingsgebieden (energie, informatie en communicatie, biochemie, constructie en transport) komen vrij evenwichtig aan bod.

Momenteel hanteren de leraren een leerboek dat ze aanvullen met projectbundels voor de praktische realisaties. Op basis van een kritische zelfreflectie is er een positieve evolutie naar meer zelfontwikkelde leerinhouden merkbaar.

Nog niet alle projecten zijn even degelijk uitgewerkt. De toepassing van de vijf stappen van het technisch proces (probleemstelling, ontwerpen, realiseren, in gebruik nemen en evalueren) is niet in alle bundels even sterk uitgewerkt.

Sommige projecten bieden ook te weinig inhoudelijke diepgang zoals bijvoorbeeld het gsm-zakje. Toch leveren de leraren lovenswaardige inspanningen -om rekening houdend met de soms grote klasgroepen- toch zoveel mogelijk onderzoeks- en proefondervindelijke opdrachten te integreren in het leerproces.

De uitwerking van de techniekprojecten in de twee leerjaren evolueert van sterk gestuurde naar meer open opdrachten. Het leren kiezen en het leren gebruikmaken van de juiste en/of gepaste hulpmiddelen op verantwoorde en/of milieubewuste en/of veilige wijze exploreren de leerlingen nog onvoldoende.

De rol van de technische beroepen in de verschillende stappen van het technisch proces krijgt te weinig aandacht. Ook de mogelijkheden om aanleg en belangstelling bij de leerlingen te ontdekken, gebruikt de school onvoldoende in functie van een doelgerichte onderbouwing van de studiekeuze en oriëntering.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is voldoende afgestemd op de eindtermen. De school hanteert de verhouding '60 % voor hanteren' en '40 % voor duiden en begrijpen' die duidelijk herkenbaar is in de evaluaties. De taken en toetsen beoordelen hoofdzakelijk de reproductie van kennis.

De evaluatie van de uitgewerkte techniekprojecten is degelijk uitgewerkt en voldoende valide. De vakgroep ontwikkelde behoorlijke evaluatiefiches. De beoordelingsitems (vaardigheden en vakattitudes) zijn duidelijk vertaald in verschillende transparante beoordelingscriteria. De leerlingen evalueren steeds zichzelf.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over twee technieklokalen die echter niet volledig voldoen aan de normen rond veiligheid en gezondheid. De vaklokalen zijn gelegen in een kelder met een te beperkte lichtinval en te lage plafondhoogte. Vorig schooljaar kampte de school na noodweer met wateroverlast in de kelderverdieping. Sindsdien zijn er geregeld stroomonderbrekingen die het efficiënte lesverloop verhinderen. Daarnaast is er schimmelvorming op de muren, opstijgend vocht en een muffe geur waarneembaar. Het gebruik van een vochtvreter en een ruisend ventilatiesysteem moeten soelaas brengen. De verlichting is niet afgeschermd en de zekeringskast is niet afgesloten.

De beschikbare ruimte in beide vaklokalen is in verhouding tot de grootte van een aantal klasgroepen te beperkt om voldoende actief en constructief te leren.

Over het algemeen is de minimale materiële uitrusting aanwezig. Enkele hulpmiddelen zoals bijvoorbeeld bankschroeven zijn niet functioneel opgesteld. Een aantal kolomboormachines zijn niet voorzien van de noodzakelijke beschermkappen.

De voorgeschreven uitrusting (één pc per drie leerlingen) om ICT te integreren in de technieklessen is niet in beide vaklokalen aanwezig. Daarnaast zijn het

functioneel en ergonomisch werken onvoldoende mogelijk.

Leerbegeleiding
Preventief De school hanteert een leerboek dat ze aanvult met zelf ontwikkeld cursusmateriaal. De ondersteuning voor de praktische realisaties van de techniekprojecten is meestal goed uitgewerkt.

Het leerproces verloopt vooral via klassikale instructie, groeps-, onderzoeks- en ICT-opdrachten.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen De school investeert nog niet voor alle klasgroepen extra lestijden om de klasgroepen op te splitsen. Daardoor overschrijden enkele klasgroepen (24 leerlingen) het aanbevolen aantal leerlingen (12 tot 16). De lestijden organiseert ze in blok en de opdrachtenverdeling biedt de nodige stabiliteit.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming Naast de informele overlegmomenten vergadert de vakgroep ongeveer zevenmaal per schooljaar. Uit de verslaggeving blijkt dat items zoals de leerplangerichtheid, de inhoud van de leerplannen en de leerlingenevaluatie aan bod komen. De vakgroep stelt de eigen werking regelmatig in vraag waardoor bijvoorbeeld het onderwijsaanbod bijsturing kent.

Het lerarenteam is voldoende vakbekwaam en dynamisch, maar niet alle leraren volgen regelmatig vakgebonden nascholing.

4.1.1.3 Huishoudkunde in het beroepsvoorbereidend leerjaar van het beroepenveld Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding (leerplan D/2003/0279/011).

Voldoet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen. De aandacht voor vaardigheden en attitudes primeert, de aangeboden kennis is hoofdzakelijk ondersteunend.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang Het aanbod sluit voldoende aan bij het leerplan, op een enkele leerplandoelstelling van de componenten 'personenzorg', 'zorg voor leef- en woonsituatie' en 'zorg voor voeding' na. De gebruikte leer- en werkboeken vormen – tezamen met het extra materiaal dat de vakgroep ontwikkelt – een goede basis voor het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Het competentiegericht werken is een voorbeeld van goede praktijk. De leraren vinden een mooi evenwicht in het begeleiden van de handelingsgerichte vaardigheden, de attitudes en de cognitieve vaardigheden van de leerlingen. De aangeboden kennis is daarbij ondersteunend. Af en toe is er aandacht voor uitbreiding en verdieping in functie van die leerlingen die in de tweede graad verder zullen gaan in de richting Voeding-verzorging. De leerlingen krijgen ruim de kans om te verwoorden wat ze ervaren en geleerd hebben en welk effect dit kan hebben op hun persoonlijke leefsituatie. Dit strookt volledig met de verwachting van het leerplan.

De leerlingen werken soms graadoverschrijdend samen (het geven van een handmassage aan de leerlingen van het vierde jaar Voeding-verzorging is daar een voorbeeld van) en maken zo al kennis met de tweede graad.

Tijdens de lessen en in de taken is er nog te weinig aandacht voor het ontwikkelen van een kritische kijk op maatschappelijke trends en topics, zoals het leerplan dit vooropstelt. Ook de interculturele component krijgt nog onvoldoende aandacht.

Uitrusting De infrastructuur is van een sterk wisselend niveau en beantwoordt in sommige gevallen niet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De verouderde didactische keukens voldoen niet voor de component 'zorg voor voeding'. Ze zijn niet langer hygiënisch te onderhouden. Het gebrek aan (functionerende) afvalputjes zorgt op sommige momenten voor ernstige geurhinder en maakt ergonomisch nat poetsen onmogelijk. Theoretische lesonderdelen moeten aan de keukenblokken of aan de eettafel gegeven worden. De ruimte om 'maaltijden te presenteren' ontbreekt en voor grotere klasgroepen is de ruimte om 'te bedienen' en om samen 'de maaltijd te nuttigen' – allemaal noodzakelijk om het leerplan te realiseren – te klein. In de leskeukens is wel voldoende documentatiemateriaal (waaronder kookboeken) aanwezig.

De inrichting van de lokalen die voor de componenten 'zorg voor leef- en woonsituatie' en 'personenzorg' gebruikt worden voldoet, maar de ruimte in de lokalen is te beperkt, waardoor vaardigheden zoals strijken, was opvouwen, poetsen ... niet op een gedifferentieerde manier kunnen gebeuren. De leerlingen oefenen de vaardigheid 'dekken van het bed' momenteel niet. Dit zal in de toekomst in een verzorgingslokaal gebeuren. De leraren kleden de lokalen aan met aanschouwelijk en toepasselijk lesmateriaal en creëren zo een krachtige leeromgeving.

In de didactische keukens en in sommige lokalen waar de lessen van de componenten 'personenzorg' en 'zorg voor leef- en woonsituatie' gegeven worden, is geen ICT-infrastructuur ter beschikking. Dit belemmert de leraren bij een zinvolle integratie van ICT tijdens de lessen. Digitaal illustratiemateriaal gaat via een laptop of via een digitale telefoon de klas rond, wat het lesgebeuren belemmert en de kwaliteit van de les vermindert.

Evaluatiepraktijk De vakgroep trekt resoluut de kaart van gespreide evaluatie zonder examens.

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatie is doorgaans proces- en praktijkgericht en situeert zich op het juiste beheersingsniveau. Slechts een enkele toetsvraag is nog te kennisgericht opgesteld.

De leraren vertrekken bij de praktijkbeoordelingen bij 'zorg voor voeding' vanuit zelfevaluatie door de leerling, aangevuld met een eigen evaluatie. Dit gebeurt aan de hand van transparante evaluatiecriteria. Naast de beoordeling van de verschillende uit te voeren stappen en van de attitudes tijdens de les, hebben leraren ook oog voor het (leren) benoemen van de gemaakte fouten en voor de remediërmogelijkheden. Die manier van werken sluit aan bij het begeleidend evalueren zoals het leerplan dat verwacht. De evaluatie voor de component 'zorg voor voeding' wordt aangevuld met kleine toetsen voor de kennisonderdelen.

Voor de evaluatie van de componenten ‘personenzorg’ en ‘zorg voor leef- en woonsituatie’ maken de leraren gebruik van een gedifferentieerde waaier aan evaluaties, aansluitend bij de verschillende leerstijlen van de leerlingen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De sfeer in de lessen is doorgaans veilig en aangenaam. Leerlingen en leraren gaan op een respectvolle manier met elkaar om. Er is ruimte voor humor en voor het stellen van vragen of het bieden van extra aandacht en begeleiding. De leraren hebben veel oog voor aanmoediging en positieve bekrachtiging van de leerlingen, voor wie kleine succeservaringen erg belangrijk kunnen zijn voor hun (schoolse) toekomst.

De leraren hebben veel aandacht voor zorg en ‘leren leren’. Zo investeerden zij in aantrekkelijk visueel materiaal om de praktijklessen van ‘zorg voor voeding’ te ondersteunen voor die leerlingen die het ‘keukenjargon’ minder goed beheersen. De leerlingen kunnen hier zelfstandig mee aan de slag wanneer zij er nood aan hebben. Binnen de component ‘zorg voor leef- en woonsituatie’ gaat er veel aandacht naar levensecht materiaal dat de theoretische uitleg kan ondersteunen. Zorgvuldig uitgekozen filmmateriaal maakt de stappenplannen voor de praktijkoefeningen aanschouwelijk. Daarnaast ondersteunt de aandacht voor heldere instructies, voor moeilijke woorden en voor stapsgewijs werken het leerproces.

Deskundigheidsbevordering

*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

In het beroepsvoorbereidend leerjaar zijn verschillende zorgleerlingen. Hun beginsituatie wordt al tijdens een eerste klassenraad eind augustus besproken. De beginsituatie van de andere leerlingen staat op de agenda van de klassenraad van september. Daarnaast is er een performant leerlingenzorgsysteem dat de informatie-uitwisseling bevordert.

De vakgroep komt wekelijks samen. De leraren zijn erg betrokken bij de doelgroep en stellen zich geëngageerd op. De vakgroep kent een collegiale en professionele samenwerking die leidt tot een creatieve uitwisseling van ideeën voor lesmateriaal en activiteiten. Naast formeel overleg vindt er ook bijna dagelijks informeel overleg plaats.

De leden van de vakgroep volgen regelmatig vakinhoudelijke en pedagogisch-didactische nascholingen.

4.1.1.4 Mode in bso tweede graad in de studierichting Moderealisatie en -presentatie (leerplan D/2014/7841/023).

Voldoet

De vaststellingen hebben betrekking op de vakken CPL (Commerciële Presentatie en Lifestyle) en mode. De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. Het aanbod is vrij volledig en de evaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het lerarenteam heeft de implementatie van het nieuwe leerplan degelijk aangepakt. Op basis van ervaringen en kritische zelfreflectie sturen ze het aanbod voortdurend bij. De wisselwerking en de vakoverschrijdende samenwerking tussen de verschillende vakken verlopen goed.

Het aanbod voor mode is behoorlijk volledig. Alle rubrieken komen evenwichtig aan bod. Over het algemeen zijn de werkstukken zorgvuldig gekozen en duidelijk gelinkt aan de leerplandoelstellingen. De leerlingen voeren redelijk veel werkstukken uit en krijgen voldoende mogelijkheden om de verschillende technieken aan te leren en toe te passen. Uit de afgewerkte werkstukken blijkt dat het niveau van de afwerking soms beperkt is, waardoor de beheersing van de aangeleerde technieken niet steeds voldoet aan de vooropgestelde kwaliteitseisen.

De leraren bieden de meeste leerplandoelstellingen voor CPL aan. Enkele leraren ontwikkelden een matrix om de leerplanrealisatie in kaart te brengen. Op basis daarvan stuurden ze het aanbod reeds bij en ontdekten ze dat het leerplanonderdeel 'communicatie' nog te weinig aandacht krijgt. Over het algemeen zijn de opdrachten en projectbundels voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Enkele projecten zijn degelijk uitgewerkt met onder meer een overzicht van de geselecteerde leerplandoelstellingen, duidelijke zoek- en doe-opdrachten en een beschrijving van het verwachte eindproduct.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De school beoordeelt de vakken CPL en mode via permanente evaluatie.

De evaluatiefiches voor mode zijn duidelijk afgestemd op de rubrieken van het leerplan. De meeste leerplandoelstellingen zijn degelijk verwerkt in de evaluatiefiches. Per werkstuk zijn de beoordelingsitems helder vertaald in transparante criteria. De leerlingen beoordelen hun eigen werk en de leraren formuleren meestal gerichte feedback.

De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voor CPL is nog niet steeds optimaal. In de opdrachten en projectbundels zijn de geselecteerde leerplandoelstellingen meestal duidelijk opgenomen, maar de beoordelingsitems zijn daarop soms onvoldoende afgestemd.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Het vaklokaal mode beantwoordt niet aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid en ergonomie. De leraren en leerlingen gebruiken steeds een noodstopshakelaar als reguliere aan-/uitknop. Daarnaast is de zekeringskast niet afgesloten.

De beschikbare ruimte van het vaklokaal mode is te beperkt in verhouding tot de grootte van de klasgroepen. De werkruimte voor de leerlingen is te beperkt waardoor het ergonomisch werken in het gedrang komt. Het lokaal oogt onoverzichtelijk door onvoldoende opbergruimte. Deze vaststellingen werden reeds tijdens de vorige doorlichting (2007) gedaan.

De ICT-uitrusting in het CPL-lokaal is te beperkt, er zijn nog niet voldoende computers beschikbaar. De leraren gebruiken zorgvuldig geselecteerd materiaal om de lessen visueel te ondersteunen, maar af en toe verhindert een onstabiele internetaansluiting een vlot lesverloop.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Er is veel aandacht voor het creëren van een aangenaam en gunstig leer- en leefklimaat. De meeste leraren dagen de leerlingen uit om zelfstandig te leren, maar hier is nog groei mogelijk. De goed doordachte opdrachten en werkstukken bieden voldoende mogelijkheden om de creativiteit bij de leerlingen te ontwikkelen en actief te leren door onder meer informatie op te zoeken, te verwerken via verschillende opdrachten, te verduidelijken en te visualiseren. In een dummy (inspiratie- en schetsboek) verzamelen de leerlingen hun creatieve ideeën en concepten die een uitwerking krijgen in de werkstukken.

Het leerproces krijgt voldoende ondersteuning door een aantal goed uitgewerkte projectbundels voor CPL en technische fiches en projectbundels in mode.

Er zijn weinig sporen van het aanbod en de resultaten van extra leer- en inhaalmogelijkheden.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep is dynamisch en vakbekwaam. Ze vergadert ongeveer achtmaal per schooljaar. Daarnaast zijn er talrijke informele overlegmomenten om activiteiten of projecten voor te bereiden. Uit de verslagen blijkt dat de vakgroep vooral praktische onderwerpen bespreekt. Items zoals de leerplangerichtheid, de ontwikkeling van leerlijnen en de leerlingenevaluatie komen weinig aan bod.

Alle leraren volgen regelmatig vakgebonden nascholing.

4.1.1.5 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichtingen Handel en Techniek-wetenschappen (leerplan 2002/0279/048a, 2002/0279/048b).

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen en de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De leerlingenevaluatie is voldoende valide en representatief.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Enerzijds heeft de school geen systematische manier om de leerplanrealisatie op te volgen. Anderzijds neemt de vakgroep haar verantwoordelijkheid om in de betrokken studierichtingen de leerplanrealisatie te bewaken. De leerlingen krijgen de leerplandoelstellingen in de betrokken studierichtingen volledig en op een degelijk beheersingsniveau aangeboden. De leerplanrealisatie kent overwegend positieve kenmerken.

De meeste leraren nemen de algemene vormingsopdracht van wiskunde op door onder meer contextgebonden of vakoverstijgende toepassingen aan te bieden in de lessen en in de evaluatie. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.

De leerlingen verwerken in voldoende mate de leerinhoudelijke doelstellingen. De aandacht voor de leerplandoelstellingen rond vaardigheden en vakattitudes en de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) is veeleer beperkt omdat men de leerboek- en cursusgerichtheid laat primeren op de leerplangerichtheid. Tijdens

het oplossen van oefeningen ligt de klemtoon overwegend op het technisch aspect en te weinig op de ontwikkeling van de denk- en redeneervaardigheden. Deze aanpak zet een rem op de competentiegericht wiskundevorming en het nastreven van de VOET 'leren leren'. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt.

De realisatie van de algemene eindterm in verband met ICT (ET 7) en de ICT-verwachtingen in de leerplannen verschilt per leraar.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De didactische uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten. De meeste wiskundeleraren maken gebruik van minstens één computer met een degelijk projectiesysteem. De leraren gebruiken de apparatuur in combinatie met presentatiesoftware of algebra- en meetkundesoftware. De leerlingen maken vanaf het tweede leerjaar op een zinvolle wijze gebruik van het grafisch rekentoestel in de lessen en de evaluatie. De inschakeling van het digitaal platform als leerplatform in het onderwijsleerproces hangt af van de betrokken leraar.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk bevat overwegend positieve kenmerken. De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. De evaluatiepraktijk bestrijkt alle componenten van het onderwijsaanbod in de verhouding die de leerplannen vooropstellen.

De leraren zorgen in toetsen en examens voor een goed evenwicht tussen rekentechnische opgaven en contextgebonden of vakoverstijgende opgaven. De taal is verzorgd. De evaluatiecriteria zijn transparant en gekend door de leerlingen.

Er zijn ook enkele werkpunten. De toetsen en examens bevragen overwegend reken-, teken-, en probleemoplossende vaardigheden. De bevraging van denk- en redeneervaardigheden en wiskundige taalvaardigheden verschilt van leraar tot leraar. De evaluatie is overwegend productgericht hoewel de eindtermen en de leerplannen naast kennis ook de ontwikkeling en evaluatie van vaardigheden en vakgebonden attitudes benadrukken. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt.

In alle lesgroepen streeft men het beheersingsniveau na dat de leerplannen vragen. Het bereiken van dat niveau is uiteenlopend en varieert van zeer zwak tot goed. De vakgroep analyseert de resultaten van leerlingen. Dit leidt indien nodig tot remediëringsactiviteiten bij de leerlingen.

De resultaten van de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De klemtoon ligt overwegend op de curatieve leerbegeleiding. Deze uit zich in inhaallessen, het aanbieden van remediëringsoefeningen of het geven van extra taken. De remediëring is zowel afgestemd op de noden van de leerling als op de leerplandoelen. De meeste leraren zetten het digitale schoolplatform in als remediëringsforum. De resultaten worden opgenomen in het

leerlingvolgsysteem. Er zijn structurele inhaallessen en alle leerkrachten zijn steeds bereid om leerlingen voor, tijdens en na de les te begeleiden bij het wegwerken van problemen.

Er is aandacht voor de preventieve leerbegeleiding. Een leerlingvriendelijk klimaat kenmerkt de lessen. De studiebereidheid is erg uiteenlopend en varieert van laag tot behoorlijk. Het onderwijs verloopt gestructureerd. Het studiemateriaal is afgestemd op het niveau van de leerlingen. Leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen krijgen aangepaste ondersteuning. De meeste leraren rijken wel studietips, planningsroosters of een vademecum aan, maar de afstemming van de verschillende clusters binnen de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' op de nieuwe leerstof is veeleer impliciet of minimaal.

De aandacht voor de vaktaal is overwegend goed. Leerlingen aanzetten om oplossingsstrategieën zowel mondeling als schriftelijk te verwoorden en de definities en eigenschappen correct te formuleren verschilt per leraar. Er is voor de vakgroep nog een weg te gaan om de leerplandoelen rond taalvaardigheid en de vooropgestelde strategische schooldoelen binnen het focusdomein talenbeleid te realiseren.

De klemtoon in de lessen ligt vooral op niveau- en tempodifferentiatie. Interesse- en leerstijldifferentiatie komen minder aan bod.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
 Vorming*

Binnen de vakgroep is er een goed evenwicht tussen de individuele en de collegiale professionaliteit.

De leraren krijgen voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. De voorbije twee schooljaren volgden de leraren zowel algemene als pedagogische nascholingen. Deze nascholingen zijn echter weinig of niet geënt op beleidsaccenten of behoeftebepalingen binnen de school. De leraren verspreiden de opgedane kennis.

Opvallend voor de vakgroep is de aanwezige didactische knowhow, maar ook de verscheidenheid op het gebied van leerbegeleiding en evaluatie bij de vertaling van het leerplan naar de lespraktijk. De school heeft recentelijk haar schoolwerkplan vorm en inhoud gegeven rond zes focusdomeinen: evaluatie, ICT, professionalisering, talenbeleid, VOET en zorg. Tot op heden hebben deze domeinen weinig weerklank in de lessen, mede omdat de voorgestelde acties te vrijblijvend zijn en de aansturing door het beleid teveel vertrouwt op de goodwill en de professionaliteit van de leraren. Hierdoor ontstaan er kwaliteitsverschillen in de uitvoering.

4.1.1.6 Expressie, huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde leerjaar van de derde graad Thuis- en bejaardenzorg/Zorgkundige (leerplan D/2014/7841/037).

Voldoet

De realisatie van de leerplandoelstellingen voldoet. Dit blijkt uit een evenwichtig en geïntegreerd leerplangericht aanbod. De evaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het curriculum is volledig en leerplangericht. De leerinhouden zijn voldoende afgestemd op kennis, vaardigheden en attitudes. Naast de vakgebonden doelstellingen besteden de leraren veel aandacht aan de basiscompetenties van de verzorgende/zorgkundige in verschillende potentiële arbeidssituaties.

De realisatie van het leerplan, dat een geïntegreerd karakter heeft, gebeurt voornamelijk aan de hand van vakoverschrijdende casussen en vakoverschrijdende projecten. Iedere leraar benadert een casus vanuit zijn/haar specifieke vakkennis, maar de leerling werkt casus na casus rond een bepaalde zorgvrager die vanuit een totaalvisie benaderd wordt. De leerlingen weten per casus welke algemene doelstellingen en welke leerplandoelstellingen aan bod komen. Dit geïntegreerde en contextrijke onderwijsaanbod is een voorbeeld van goede praktijk.

De vakgroep werkt sinds drie jaar op deze manier en werkt de casussen – die tegelijk het cursusmateriaal vormen – elk schooljaar bij op basis van een kritische evaluatie. De interculturele component krijgt binnen de bestaande casussen nog onvoldoende aandacht. Hoewel de leraren de leerlingen ertoe aanzetten genuanceerd te leren denken, gebeurt dat kritisch denken nog onvoldoende diepgaand.

Extramurale activiteiten zorgen voor een reële en zinvolle context om te werken aan leerplandoelstellingen die op school moeilijk of niet te bereiken zijn. Een grondige voorbereiding op die activiteiten zorgt, samen met gerichte opdrachten en vragen tijdens het werkbezoek, voor een leerzame reflectie bij de leerlingen.

De leerinhouden van het vak expressie zijn afgestemd op de werkvloer. Stagegerelateerde opdrachten bieden de leerlingen de kans om expressievormen in te zetten bij het organiseren van beroepsgebonden activiteiten. De keuze om de gemaakte opdrachten en werkstukken ook effectief te gebruiken op de stageplaatsen, betekent een meerwaarde voor de leerlingen én voor het werkveld.

De stages vormen een waardevolle schakel in het geheel van de opleiding. De stageopdrachten zijn voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Ze zorgen bij de leerlingen voor de nodige reflectie over hun eigen functioneren, over de noden en behoeften van de zorgvrager en over de aanpak op de stageplaatsen. De geïntegreerde proef (GIP) is opgebouwd rond een door de leerling uitgekozen zorgpersoon die hij/zij leerde kennen op stage. De competenties, algemene doelstellingen en leerplandoelstellingen van de specifieke vakken zijn in de GIP geïntegreerd.

Onderwijsorganisatie

De school organiseert al meerdere jaren één uur per week te weinig voor het vak opvoedkunde. Daardoor zijn de leraren genooddaakt meer te doceren en het gebruik van actieve werkvormen te beperken om toch alle leerinhouden aan te bieden. Dit druist volledig in tegen de filosofie van het casusgericht werken waar de vakgroep voor kiest.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De leraren maken van de vaklokalen een krachtige leer- en werkomgeving. De infrastructuur is echter van een sterk wisselend niveau en beantwoordt soms niet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan.

De verouderde didactische keukens voldoen niet voor leerplanrealisatie. Ze zijn niet langer hygiënisch te onderhouden en het gebrek aan (functionerende) afvalputjes maakt ergonomisch nat poetsen onmogelijk. Er is geen ruimte voor theoretische lesmomenten en de zone voor presentatie, bediening en gezamenlijk tafelen – allemaal noodzakelijk om het leerplan te realiseren – is te klein. In de leskeukens is wel voldoende documentatiemateriaal (waaronder kookboeken) aanwezig.

Het lokaal voor expressie is erg ruim en daardoor flexibel aan te passen aan de gevarieerde activiteiten die het leerplan verwacht. Voor de component muzikale expressie is een ruim gamma aan instrumenten uit het muzieklokaal ter beschikking. Het lokaal voor verzorging voldoet eveneens aan de leerplanvereisten. Gedifferentieerd competentiegericht werken, aansluitend bij de casussen die de leerlingen behandelen, is nog niet mogelijk omdat de school geen lokaal heeft waar de verschillende vaardigheden via hoekenwerk gedifferentieerd ingeoeft kunnen worden.

In sommige vaklokalen is de ruimte te beperkt om actieve werkvormen zoals groepswork, hoekenwork, rollenspellen ... in te zetten. Een voldoende ruim lokaal, met de mogelijkheid om geïntegreerd te werken en met vlot verplaatsbare tafels en stoelen, is wenselijk. Er is niet overal ICT-infrastructuur ter beschikking. Dit belemmert de leraren bij een zinvolle integratie van ICT tijdens de lessen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingenevaluatie is over het algemeen voldoende kwaliteitsvol en valide. De vakgroep kiest voor een combinatie van gespreide evaluatie met theoretische- en praktijkexamens. De evaluatie is proces- en productgericht en omvat de verschillende leerplandoelstellingen, algemene doelstellingen en competenties.

De evaluatie situeert zich echter op een wisselend beheersingsniveau. De meeste opdrachten en vragen sluiten perfect aan bij een zevende specialisatiejaar, maar sommige exameninhouden hebben een te hoog of een te laag beheersingsniveau. De vragen zijn niet steeds helder geformuleerd en tal van opdrachten en vragen bevatten taalfouten.

De leraren vertrekken bij de praktijkbeoordelingen vanuit de zelfevaluatie door de leerling, aangevuld met een eigen evaluatie. Dit gebeurt aan de hand van transparante evaluatiecriteria. Naast de beoordeling van de verschillende uit te voeren stappen en van de attitudes, hebben de leraren ook oog voor het leren benoemen van de gemaakte fouten en voor de remediërmogelijkheden.

Voor de stages hanteert de vakgroep een systeem op basis van inschaling van de te verwerven competenties. Die inschaling gebeurt aan de hand van transparante criteria. De aandacht voor tussentijdse feedback en zelfreflectie

ondersteunt het leerproces en maakt bijsturing en remediëring mogelijk. De beoordelingen verlopen steeds in overleg met de stagebegeleider, de stagementor en de leerling.

De geïntegreerde proef (GIP) is inhoudelijk van een voldoende hoog niveau. Alle vakken van het specifieke gedeelte en enkele algemene vakken zijn erbij betrokken. De instructies bij de GIP-opdrachten zijn echter versnipperd per vak en te sterk begeleidend. Daardoor worden de leerlingen te weinig uitgedaagd tot kritische reflectie op hun volgpersoon vanuit een totaalvisie. De GIP wordt beoordeeld door leraren en door externe deskundigen uit een woonzorgcentrum en uit de thuiszorg.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De sfeer in de lessen is doorgaans veilig en aangenaam. Leerlingen en leraren gaan op een respectvolle manier met elkaar om. Aandachtig luisteren naar elkaar en met elkaar in interactie gaan zijn daarbij belangrijke componenten. Er is ruimte voor humor en voor het stellen van vragen of het bieden van extra aandacht en begeleiding. De leraren hebben veel oog voor aanmoediging en positieve bekrachtiging van de leerlingen.

De leerbegeleiding, die sterk start in het beroepsvoorbereidend leerjaar Voeding-verzorging, wordt onvoldoende trapsgewijs afgebouwd van graad tot graad. Leerlingen krijgen in het zevende specialisatiejaar nog te veel begeleiding waardoor hun zelfstandigheid te weinig kan groeien.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep komt wekelijks samen. De leraren zijn erg betrokken bij de doelgroep en stellen zich geëngageerd op. De vakgroep kent een collegiale en professionele samenwerking die leidt tot een creatieve uitwisseling van ideeën voor lesmateriaal en activiteiten. Naast formeel overleg vindt er ook bijna dagelijks informeel overleg plaats.

De leden van de vakgroep volgen regelmatig vakinhoudelijke en pedagogisch-didactische nascholingen.

4.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) bij haar leerlingen na.

Beleid
Doelgerichtheid

De schoolvisie voor het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) is geënt op het pedagogisch project met als hoofdfocus de totale persoonlijkheidsontwikkeling. Beleidsmatig wil men het werken aan de VOET voorstellen en opnemen als een positief verhaal met een uitnodigend karakter. Hoewel eertijds een ruime werkgroep VOET bestond, is op vandaag het draagvlak uitermate beperkt met name tot een directeur en een coördinator. Dit bemoeilijkt het krachtig reflecteren over het geheel van het vakoverschrijdend werk op schoolniveau en de doorwerking naar het voltallig schoolteam. In de lente van 2016 zijn alle vakgroepen uitgenodigd om hun VOET-bijdragen te inventariseren, teneinde een goed beeld te krijgen van het huidige VOET-aanbod op schoolniveau. Hiermee werd een dubbel doel beoogd,

nl. een bewustmakingsproces voor het schoolteam alsook het komen tot een actueel actieplan voor de VOET-werking. Aansluitend werden een aantal acties ondernomen om vastgestelde hiaten weg te werken. Besluitend kan gesteld worden dat de school voor wat de VOET-werking betreft momenteel in de groeifase zit naar een totaalpartituur. Naast het vertalen en concretiseren van de visie moet deze houvast bieden om elke ondernomen actie of project te duiden en te evalueren.

Beleid
Ondersteuning De coördinatie biedt praktische ondersteuning om de talrijke initiatieven te helpen organiseren. Voor de uitwerking van de talrijke projecten kan de school rekenen op een stevig engagement van het schoolteam. Dit krijgt gestalte in een aantal specifieke werkgroepen.

De schoolleiding waakt er ook over dat de verschillende onderwijsvormen een evenwaardig VOET-aanbod krijgen. Het volgen van gerichte nascholing rond VOET is beperkt. De vakgroepen werden via het inventariseren betrokken bij het vast te leggen actieplan VOET. Daarnaast zijn er echter weinig aanzetten om de vakgroepen over de VOET te laten reflecteren.

Beleid
Doeltreffendheid Het evalueren, zowel schriftelijk als mondeling, van de talrijke initiatieven en projecten behoort meestal tot de werking van de desbetreffende werkgroep. Deze evaluatie vormt soms de aanzet tot aanpassing of bijsturing van de activiteit. Het is een pluspunt dat ook de leerlingen een behoorlijk aantal activiteiten evalueren. De ouders worden via briefwisseling goed geïnformeerd over elke activiteit met vermelding van de relatie tot de VOET. Dit is een sterk punt. Bovendien bewaakt de school de kosten zodat een ruim aantal activiteiten prijsvriendelijk zijn. Voor 'leren leren' gebeuren heel wat inspanningen, maar deze zijn weinig ingebed in de VOET 'leren leren'. Dit manifesteert zich bijvoorbeeld in een te beperkt uitgewerkte introductie 'leren leren' voor de leerlingen van het eerste jaar. Het verslag 'leerbegeleiding' biedt hierover meer info.

Het meten van de doeltreffendheid van de VOET-inspanningen vanuit het vakkenonderwijs, is afhankelijk van leraar en vakgroep.

Beleid
Ontwikkeling De voorgelegde strategiekaart stelt het aanhouden van een positieve attitude bij alle betrokkenen t.a.v. het vakoverschrijdend werk voorop. Dit vormt ongetwijfeld een grondvoorwaarde voor de verdere structurele groei van de VOET-werking. Het huidig vakoverschrijdend aanbod is rijk en geeft klank en kleur aan het schoolleven. Dit is de verdienste van de betrokkenheid en het engagement van het schoolteam.

Uitvoering
Lichamelijke gezondheid en veiligheid De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Het nastreven van deze context is goed verkaveld over de drie graden en evenwichtig gespreid over de drie onderwijsvormen. Bij het aanbieden van deze context wordt een evenwicht bewaakt tussen het nastreven van de eindtermen die de focus plaatsen op de lichamelijke gezondheid en deze die de veiligheid centraal stellen. Op de school zijn heel wat actoren die zich richten op het nastreven van deze VOET. Dit manifesteert zich zowel in diverse werkgroepen als in het vakkenonderwijs.

Uitvoering Socioculturele samenleving De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Diverse werkgroepen zetten zich in om een of meerdere van deze VOET na te streven. Dit gebeurt onder meer via kleine en grotere projecten. Zo geeft ook het recentelijk organiseren van het politiek debat mee invulling aan een aantal eindtermen uit de context socioculturele samenleving. Uit de voorgelegde overzichten blijkt een ruim aantal vakken lesonderwerpen aan te bieden waarbij deze eindtermen worden nagestreefd. De overzichten geven evenwel te beperkte info over de eigenlijk aangeboden lesonderwerpen. De kunstzinnige component van deze context krijgt een gevarieerde invulling. Dit onder meer vanuit de werkgroep cultuur dat een interessant aanbod samenstelt bestaande uit toneel, literatuur, film en podiumkunsten.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het onderzoek toont aan dat de aandacht voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) nog maar sedert dit schooljaar op snelheid gekomen is, na de aanwerving van een nieuwe preventieadviseur. De voorafgaande jaren werd er te weinig accuraat en systematisch met BVH omgesprongen en was er onvoldoende effectieve behartiging van de taken met betrekking tot het welzijnsbeleid. De preventieadviseur beschikt bovendien slechts over acht lestijden om de veiligheidsrisico's voor de basisschool én de secundaire school te beheersen.

Het globaal preventieplan (GPP) en het jaaractieplan (JAP) bestonden tot bij het begin van dit schooljaar uit één zeer rudimentair opgesteld document dat vaag inspeelde op de vastgestelde tekorten. Dit schooljaar werd een start gemaakt met een GPP en een JAP die echter nog onvolledig en te weinig concreet zijn. Tal van zaken konden nog niet opgenomen worden, omdat de recentste verslagen van de externe diensten pas in de week van de doorlichting ter beschikking waren van de preventieadviseur. Het is bovendien erg onduidelijk welke budgetten op korte, middellange of lange termijn beschikbaar zullen zijn om de noodzakelijke werken die wel al opgenomen zijn in het GPP en in het JAP uit te voeren.

De school beschikt niet over een comité voor preventie en bescherming op het werk, maar vertrouwt deze taken toe aan het Lokaal Overlegcomité (LOC). In het huishoudelijk reglement van het LOC wordt deze opdracht echter niet beschreven. Items rond preventie en bescherming op het werk worden slechts summier aangehaald. Pas sinds dit schooljaar is de preventieadviseur aanwezig voor de bespreking van de agendapunten BVH. Het GPP en het JAP werden tot nog toe niet besproken op het LOC.

Uit de beschikbare resultaten van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, blijkt dat er meerdere tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid.

Het keuringsverslag voor de elektrische laagspanningsinstallatie besluit in november 2014 met een 'voldoet niet' en vermeldt dat de overtredingen zonder vertraging moeten weggewerkt worden. Een aantal werken werden reeds uitgevoerd, een aantal andere – gemakkelijk uitvoerbaar maar met reële risico's – bleken tijdens de doorlichting nog niet aangepakt. Uit een verslag van de interne dienst van mei 2016 blijkt dat de school zichzelf tot 2021 de tijd geeft om alle tekorten weg te werken. Het brandpreventieverslag van mei 2017 – dat op het moment van de doorlichting nog niet op de gemeenteraad besproken werd – vermeldt een aantal opmerkingen uit het vorige verslag van 2006 die ondertussen nog steeds niet zijn weggewerkt of gepland. Ook aan de opmerkingen van de externe dienst geeft de school te weinig opvolging. Zo werd een

herhaaldelijk geformuleerd advies om de welzijnsaspecten van het personeel op te nemen in het GPP en het JAP en om een correct EHBO-register aan te leggen (verslag 2015) nog niet opgevolgd. De externe dienst deed de voorbije jaren bovendien niet minimum om de twee jaar een rondgang.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichtingsweek de zes blokken die deel uitmaken van het schoolgebouw van het secundair onderwijs. Meerdere vaststellingen in de beschikbare documenten van deskundigen stemmen overeen met wat het inspectieteam opmerkte.

Uit de rondgang kwamen tal van gebreken naar voor. In het technieklokaal in de kelder en in de aanpalende refter bevinden zich een natte muur, schimmelvorming en uitgespoelde voegen, ondanks de aanwezigheid van een watervreter die overtollig vocht probeert te verwijderen sinds die kelderverdieping vorig schooljaar onder water liep. In het technieklokaal valt de stroom regelmatig uit bij regenval. Drie kolomboormachines in het technieklokaal beschikken niet over een afschermkap. Diverse zekeringskasten bleken niet op slot te zijn, en dit zowel in de gangen als in de mode- en technieklokalen. In het modelokaal zetten leerlingen en leraren de stroom aan met de noodveiligheidsknop of openen ze – bij gebrek aan stroom – het hangslot van de zekeringenkast om de differentiaalschakelaar aan te zetten. In datzelfde modelokaal bevinden zich heel wat (brandbare) materialen op de grond, bovenop de kasten, op tafels en op stoelen. Naast de nooduitgang van de refter in de kelder bevindt zich geen sleutelkastje om de deur te openen.

Verder zijn er factoren die het comfort belemmeren of de hygiëne niet ten goede komen. In het ICT-lokaal in blok 2 ontbreekt een zonnewering, waardoor de schermen en het bord slecht leesbaar zijn en de temperatuur op zonnige dagen te hoog oploopt. Er zijn te weinig toiletten voor de leraren in de buurt van de studio (leraarskamer), wat leidt tot lange wachttijden tijdens de pauzes. Daarnaast worden zogenaamde gescheiden toiletten door zowel vrouwelijke als mannelijke leraren gebruikt. In één didactische keuken is het afvoerputje verstopt, wat voor geurhinder zorgt en ergonomisch nat poetsen onmogelijk maakt. In de andere didactische keuken is de afvoer in de vloer dichtgemaakt omdat het niet meer functioneerde. Hygiënisch werken is erg moeilijk in de verouderde didactische keukens.

De onderwijsinspectie kon vaststellen dat de huidige preventieadviseur erg begaan is met het beheer van BVH en over voldoende knowhow beschikt. Tal van tekorten en gebreken werden opgemerkt, in kaart gebracht (o.a. via risicoanalyses) opgelost of gepland. De school heeft recent een correct aankoop- en indienststellingsbeleid uitgewerkt. De noodzakelijke inventarissen, onderhoudsprogramma's, veiligheids- en gezondheidskaarten zijn kortelings op punt gesteld. Een ongediertebestrijdingsplan werd in werking gesteld. Er wordt actief gewerkt aan de etikettering van de chemische producten en aan het verwijderen van overtollige/verouderde producten volgens de vigerende reglementering.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Tijdens de doorlichting kon de inspectie vaststellen dat de school de laatste tijd inspanningen leverde om BVH weer op de kaart te zetten. Wanneer de school de kwaliteit op het vlak van BVH consequenter bewaakt, de belangrijke overlegmomenten ten volle benut, alle vereiste controles systematisch laat uitvoeren en tekorten via risicoanalyses beheerst en oplost, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatiegegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De leerbegeleiding hangt voor een ruim aantal aspecten samen met de psychosociale begeleiding van de leerlingen. De school heeft een goed zicht op haar leerlingenpopulatie en zet daarvoor behoorlijk in op het voeren van intakegesprekken, het onthaal van nieuwe leerlingen en het organiseren van ‘beginnende’ klassenraden. De school investeert eveneens aanzienlijk in het onthaal van leerlingen die later dan het eerste jaar instromen. Het geheel van de leerlingenbegeleiding krijgt ook gestalte door een behoorlijke samenwerking met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB). Een CLB-medewerker maakt ook deel uit van het zorgteam dat wekelijks samenkomt om heel uiteenlopende leerlingenproblemen te bespreken. Voorts is de werking gelijke onderwijskansen (GOK) een belangrijke partner binnen het geheel van de leerlingenbegeleiding.

Recent is ook ruim geïnvesteerd in herstelgericht werken, en dit vanuit een samenwerking tussen de zorgcoördinator en de betrokken leraren. De leerbegeleiding is opgebouwd in verschillende fases, waarbij men van de eerste naar de derde graad een traject uitstippelt. Dit traject vertrekt vanuit sterke sturing om te leiden naar verzelfstandiging van de individuele leerling bij het studeren.

Voor de uitwerking van haar talenbeleid heeft de school sinds lang een werkgroep. Deze is onder meer vanuit de vastlegging van het talenbeleid als focusdomein opnieuw geactiveerd. De uitwerking van het talenbeleid is schriftelijk vastgelegd in een plan. Dit plan vormt vooralsnog niet het bepalend instrument om het talenbeleid te evalueren, de vorderingen te meten, en waar nodig bij te sturen. De taalscreening van nieuwe leerlingen gebeurt alsook het meten van de leerwinst. De schoolleiding koppelt aan de beoogde uitbreiding van de brede basiszorg ook uitdrukkelijker de responsabilisering van de leraren. Onder meer vanuit de werkgroep talenbeleid zijn al een ruim aantal injecties gegeven ter versterking van het talenbeleid. Enkele voorbeelden zijn het aanmoedigen van instructietaal, het verbeteren van de schrijfvaardigheden, gesprekswijzers voor communicatie met ouders en feedback bij het rapporteren. Een beperkt aantal vakgroepen werkt rond het concretiseren van het talenbeleid binnen hun vakkenonderwijs. Tijdens de schooldoorlichting is vastgesteld dat in heel wat cursus- en evaluatiemateriaal taalfouten staan. Ook heel wat correctiewerk voor taal gebeurt niet met de gepaste zorg. De school organiseert ook een aantal schoolbrede initiatieven om de taalomgang en beheersing te verstevigen zoals de poëziedag en de publicatie van een schoolkrant.

Er is in beperkte mate nascholing gevolgd rond talenbeleid. Professionalisering

is er verder vanuit contacten met de OnthaalKlas voor Anderstalige Nieuwkomers (OKAN). Het initiatief voor het opzetten van een klasbibliotheek in de B-stroom is waardevol, evenals het aanwakkeren van het leesplezier bij de leraren.

Ondersteuning Voor de eerstejaarsleerlingen zijn een aantal sessies uitgewerkt rond 'leren leren'. Deze worden per lesgroep aangeboden door leraren met ruime affiniteit met leerbegeleiding en in aanwezigheid van de titularis. Deze initiatie is echter maar een beperkt aanbod inzake 'leren leren'. Deze VOET vormen te weinig expliciet het raamplan voor een adequate leerbegeleiding.

In samenhang met het schoolwerkplan alsook met de beoogde uitbreiding van de basiszorg, is het noodzakelijk om de VOET 'leren leren' uitdrukkelijker als de richtingsaanwijzers inzake het leren te interpreteren. Naast de initiatie 'leren leren' biedt de school wel een behoorlijk aantal sessies aan om leerlingen te ondersteunen bij allerlei studieproblemen. Het aantal sessies voor een leerling varieert afhankelijk van het leerprobleem. Deze initiatieven worden geregistreerd in het digitaal leerlingenvolgsysteem. Uit nazicht blijkt dat niet alle leerlingen de geboden kansen opnemen. In voorkomende gevallen is een meer strikte opvolging geboden.

De school levert ruime inspanningen om de ouders goed te informeren over de leervorderingen of moeilijkheden van hun kinderen. De communicatie gebeurt digitaal of telefonisch. Voor de ouders is ook een infomoment voorzien rond 'leren leren'.

De school organiseert inhaallessen voor Frans, wiskunde, chemie en boekhouden. Deze worden op regelmatige basis gegeven en zijn bedoeld om achterstanden weg te werken of voor instromers een goede aansluiting te verzekeren met de studierichting. Er zijn sinds geruime tijd ook schoolbrede afspraken geformuleerd die de leerbegeleiding ten goede komen. Het aanmaken van leerstofoverzichten en het maken van schrijfkaders zijn daar voorbeelden van.

De school heeft reeds een heuse weg afgelegd in het ondersteunen van leerlingen met leerstoornissen. Dit gebeurt met heel wat toewijding van een betrokken team en in samenwerking met de GON-begeleiding. Dit vormt een sterk punt binnen het geheel van de leerbegeleiding. De school werkt voor het aanbieden van individuele leerondersteuning sinds lang samen met een externe organisatie. Voorts is er ook het 'buddy'-project waarbij studenten uit de lerarenopleiding leerbegeleiding geven. Deze samenwerkingen verlopen vlot en leveren resultaten op. De leerondersteuning binnen het vakkenonderwijs etaleert vak- en leraargebonden verschillen. Nog niet alle leraren investeren in het uitwerken van en reflecteren over sterke leerondersteuning. Voor nagenoeg elke vakgroep vormt dit een blijvende uitdaging. Dit is in het bijzonder het geval bij een beoogde uitbreiding van de brede basiszorg.

Doeltreffendheid De school heeft een ruim aantal waardevolle initiatieven voor uitgebreide zorg. Het is echter een juiste keuze dat, onder meer vanuit het M-decreet, de school wil inzetten op het steviger uitbouwen van de brede basiszorg. Een sterkere focus op de VOET 'leren leren' biedt deze mogelijkheden, gekoppeld aan een meer strikte opvolging van de individuele leraren binnen het vakkenonderwijs en het aanzwengelen van de vakgroepen. Voorts bieden de functioneringsgesprekken een uitgelezen kans om dit cruciaal onderwijsgegeven te bespreken met elke leraar. Dit is vanuit dialoog nagaan of de vooropstelde doelen bereikt zijn.

Ontwikkeling Uit gesprekken blijkt dat de school een toekomstdroom koestert voor het verder optimaliseren van de leerbegeleiding. Deze is ten dele het resultaat van opgedane expertise binnen een project Erasmus+, waaraan de school verder participeert. De groei naar een schoolteam dat een onderzoekende en lerende gemeenschap vormt, is ongetwijfeld een nobel doel. Hetzelfde geldt voor de verdere verdieping in leerstijlen en het stimuleren van gevarieerde werkvormen. Ongetwijfeld kan dit veelbetekenend zijn voor de uitwerking van de brede basiszorg.

De uitdaging bestaat evenwel in het uitstippelen van een haalbaar en gefaseerd stappenplan, gekoppeld aan het continu bewaken of elke teamspeler betrokken is en dit in het juiste tempo.

5.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school steunt op haar pedagogisch project en de publicaties van de pedagogische begeleiding als uitgangspunten voor haar evaluatiebeleid. Ze heeft haar visie op evaluatie vertaald in een aantal doelen en deze opgenomen in een beleidsplan voor 2014-2019.

Voor 2016-2018 heeft de school als strategisch doel vooropgesteld: 'Elke leraar bouwt zijn/haar evaluatie op in functie van de leerplandoelstellingen (kennis, vaardigheden en vakattitudes; competenties) en dit op een gedifferentieerde wijze met aandacht voor de ontwikkeling van de leerling'. In de onderliggende operationele doelen verwacht de leiding dat de leraren 'inzetten op activerende werkvormen en differentiëren in de evaluatie'. De inlossing van deze verwachtingen verschilt per vakgroep en soms binnen de vakgroep per leraar. Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor aspecten zoals representativiteit, validiteit, betrouwbaarheid van de evaluatie hoofdzakelijk bij de vakgroepen. Een kwaliteitskader is nog in ontwikkeling om de nagestreefde doelen en acties inhoudelijk te evalueren en indien nodig bij te sturen of te borgen. Hierdoor ontstaan er kwaliteitsverschillen.

Een aantal vakgroepen kiest voor een gespreide evaluatie van de leervorderingen van de leerlingen. Andere vakgroepen kiezen voor een mix van toetsen en examens.

Tot vorig schooljaar evalueerden de leraren van alle vakken de leerhoudingen van de leerlingen in een specifiek attituderapport. Vanaf dit schooljaar formuleren de leraren feedback rond attitudes in een woordrapport.

De wijze waarop in de B-stroom en in het bso de competentiegerichte evaluatie vorm en inhoud krijgt, is een voorbeeld van goede praktijk.

Om de eigen onderwijskwaliteit te toetsen en de leerlingen extra te motiveren, neemt de school voor sommige vakken deel aan wedstrijden.

Ondersteuning De schoolleiding ondersteunt de evaluatiepraktijk met een praktisch en organisatorisch kader. Via het schoolreglement en tijdens infoavonden krijgen de leerlingen en de ouders informatie over de evaluatie- en de deliberatiepraktijk.

De school stelde een aantal afspraken op over de weging van het dagelijks werk en de examens in het jaartotaal. De verdeelsleutel van de punten verschilt per graad en per onderwijsvorm. In de derde graad loopt het gewicht van de examens bij de berekening van het totaalcijfer op tot 70 %. Enerzijds wil de school op deze manier de leerlingen voorbereiden op het studeren van grote gehelen. Anderzijds staat deze verhouding haaks op de aandacht voor een competentiegerichte evaluatie in de leerplannen.

Onder meer via de organisatie van een pedagogische studiedag heeft de directie de leraren geïnformeerd en gesensibiliseerd over 'breed evalueren'. Dit heeft geleid tot een aanbod van een aantal documenten zoals 'inspiratielijst breed evalueren voor vakgroepen'. Enkele leraren hebben al stappen gezet op weg naar 'breed evalueren'. Voor de grote meerderheid is er nog nood aan extra stimuli, controle en opvolging om de evaluatiepraktijk af te stemmen op de schoolvisie en op de uitbouw van het 'gehele dossier van de leerling' conform de deliberatieregelgeving.

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kunnen de examens afleggen in een aparte zorgklas.

De school neemt initiatieven om de leerbegeleiding te laten aansluiten op de evaluatiepraktijk. Leerlingen met slechte toets- of examenresultaten krijgen een begeleidingsaanbod met remediëringsoopdrachten. De leraren bespreken de resultaten hiervan tijdens de klassenraden.

Het elektronische leerlingvolgsysteem ondersteunt de leraren bij de administratie en communicatie van de resultaten. Nog niet alle leraren maken optimaal gebruik van de mogelijkheid om na inhoudelijke analyse van de tekorten ook de remediëringsinitiatieven op te nemen in het leerlingvolgsysteem.

Doeltreffendheid Er zijn aanzetten om de verschillende pijlers van beleidsvoerend vermogen als graadmeter voor een kwaliteitsvolle invulling van het evaluatiebeleid te gebruiken.

Uit het onderzoek van de geselecteerde vakken blijkt dat de leerplangerichtheid en de expertise rond breed evalueren nog sterk verschilt per vakgroep. De evaluatie van de vakgebonden attitudes beperkt zich tot een aantal geïsoleerde initiatieven. Er bestaat op schoolniveau geen overkoepelend kwaliteitszorgsysteem dat de leerplangerichtheid van de evaluatie bewaakt.

De vakgroepen bespreken de leerlingenresultaten met de leerlingen met het oog op een eventuele bijsturing van het leerproces. De school houdt de attesteringsgegevens en de doorstroming van de leerlingen bij. De analyse van deze gegevens focust zich vooral op het vaststellen van de resultaten. De analyses leiden in minder mate tot zelfevaluaties in het teken van de evaluatie- en de deliberatiepraktijk.

In haar communicatie met alle betrokkenen stelt de school in haar pedagogisch project: 'Bij evaluatie en rapportering zal de leraar niet enkel oog hebben voor toetsen met cijfers, maar ook voor evolutie in attitudevorming'. Ook de schoolleiding verwacht dat de leraren 'inzetten op goede rapportcommentaren'. De inlossing van deze belofte is veeleer matig. De commentaren zijn doorgaans opbouwend en positief geformuleerd, maar de analyse van de leervorderingen is meestal weinig diepgaand en zelden gekoppeld aan een remediëringstraject. De rapportering over de verwerving van attitudes is overwegend impliciet. Soms beperkt de feedback zich enkel tot het noteren van een tekort of tot een opmerking over inzet en attitude. Hierdoor krijgen de leerlingen en de ouders voor sommige vakken onvoldoende informatie die relevant is voor de studieloopbaan of voor de studiekeuze van de leerling bij een eventuele (her)oriëntering.

De school geeft duidelijke richtlijnen wat betreft de delibererende klassenraad. De motiveringen van de studiebekrachtigingen zijn in voldoende mate afgestemd op de regelgeving.

De oriënteringspraktijk is echter voor verbetering vatbaar. De clausuleringen bij de B-attesten zijn vooral gericht op het eigen onderwijsaanbod. Hierdoor laat men niet haalbare overgangen of studierichtingen met een vergelijkbaar curriculum open binnen dezelfde onderwijsvorm of in een andere onderwijsvorm.

Ontwikkeling De school investeert in de optimalisering van haar evaluatiepraktijk door een beroep te doen op de ondersteuning van pedagogische begeleiding. Voor de implementatie en de multiplicatie van de inzichten uit externe nascholingen over evaluatie vertrouwt de school op de deskundigheid van de vakgroepen.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school bestaat administratief uit twee scholen met een eigen schoolnummer, die samen een pedagogisch geheel vormen en gevestigd zijn op één campus. Het Instituut Sancta Maria Aarschot profileert zich als één geheel met een gemeenschappelijk beleid, zowel wat betreft de eerste graad, die over twee schoolnummers gespreid is, als over de andere graden en de verschillende onderwijsvormen heen. De directie bouwt haar beleid op een reeds lang verankerd pedagogisch project waarbij het accent ligt op de brede zorg voor alle leerlingen en het aanbod van kwaliteitsvol en eigentijds onderwijs.

Door verschillende directiewissels kende het beleid de laatste jaren weinig stabiliteit. Het directieteam, sedert dit schooljaar in haar huidige samenstelling, bestaat uit twee directeurs en een adjunct-directeur en wordt ondersteund door onder meer twee voltijdse coördinatoren. Elk directielid is verantwoordelijk voor een graad. Daarnaast zijn de meeste taken verdeeld over de verschillende directieleden. De verantwoordelijkheden en de aanspreekpunten zijn voor de leraren weinig transparant. Het directieteam vergadert wekelijks, maakt afspraken over de dagelijkse werking en stippelt beleidslijnen uit. Ze wil zich toegankelijk opstellen voor het personeel, maar is er onvoldoende in geslaagd het verlies van vertrouwen door de vele directiewissels te keren en te komen tot een participatief beleid.

Het beleid besteedt ongeveer vijf procent van het lestijdenpakket aan bijzondere pedagogische taken (bpt). Daardoor beschikt ze over een vrij ruim middenkader. Er ontbreekt echter een doel- en resultaatgerichte taakomschrijving waardoor het rendement van deze bpt-uren onduidelijk is of niet in verhouding tot het takenpakket van bijvoorbeeld de preventieadviseur en de stagecoördinator. Sedert dit schooljaar is er een zorgcoördinator aangeworven om onder meer de leerbegeleiding gestructureerd vorm te geven.

Visieontwikkeling Het beleid ontwikkelde vooral algemene visieteksten. Daarnaast bepaalde ze twee jaar geleden in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst een aantal focusdomeinen zoals evaluatie, talenbeleid, ICT, professionalisering, VOET en zorg. De strategische kaarten per focusdomein bevatten strategische doelen die vertaald zijn in operationele doelen en acties. De doelen zijn echter veeleer vaag en algemeen geformuleerd omdat een samenhangende schoolbrede visie ontbreekt. Daarnaast is de werking te pril om via opvolging en evaluatie de effecten te meten.

De directeurs en coördinatoren zetelen in de directieraad die ongeveer één maal per maand samenkomt en waartoe ook één lid van het ondersteunend personeel, één syndicaal afgevaardigde en twee leraren per graad behoren. Op de directieraad bespreken de leden voornamelijk de organisatorische en praktische schoolwerking. Het beleid kadert de agendapunten niet doelgericht binnen de geselecteerde focusdomeinen. Ook het creëren van een draagvlak bij het personeel en het inhoudelijk meedenken door alle betrokkenen verlopen

nog onvoldoende doelgericht.

Een aantal thematische werkgroepen staan in voor de praktische en organisatorische uitwerking van vooral activiteiten. Het beleid verwacht van de leraren een engagement in minstens één werkgroep. Enkele werkgroepen zoals bijvoorbeeld GOK en talenbeleid vinden aansluiting bij de geselecteerde focusdomeinen.

Als partner in een project Erasmus+ wenst de school internationale ervaring en inspiratie op te doen rond professionele leergemeenschappen.

Besluitvorming Met uitzondering van een comité voor preventie en bescherming op het werk, beschikt de school over de decretaal opgelegde participatieorganen en een leerlingenraad. De school gebruikt de personeelsvergaderingen, de vakgroepen en de nieuwsflash via het elektronische platform om het team te informeren over de gemaakte afspraken.

Via de personeelsvergaderingen en de vakgroepwerking tracht het beleid de leraren te betrekken bij de uitwerking van hun focusdomeinen. Het is echter onduidelijk over welke punten het beleid beslist na overleg met het lerarenteam. De overlegstructuren zijn daarvoor onvoldoende duidelijk en transparant.

Kwaliteitszorg Het beleid verzamelt een aantal gegevens zoals de databundels. Daarnaast bevraagt ze de leerlingen en de leraren over verschillende aspecten van de schoolwerking en stelt ze zich open voor externe beoordelingen. Enkele leden van de directieraad volgden nascholing over het gebruik van databronnen.

De school heeft geen duidelijke visie op kwaliteitszorg. Ze hanteert geen referentie- en analysekader om de onderwijskwaliteit van de school in kaart te brengen. De kwaliteitsbewaking is niet integraal omdat onder meer de output op het vlak van leerplanrealisatie en een aantal onderwijsprocessen ontbreekt. Daarvoor is een doelgerichte aansturing en doeltreffende opvolging van de werk- en vakgroepen nodig, waarbij ook doelen op leerlingenniveau niet kunnen ontbreken.

Het beleid neemt tot nog toe geen beslissingen om het rendement van de onderwijsprocessen te verhogen. Momenteel plant de school weinig concrete initiatieven om de bewaking van de eigen kwaliteit te optimaliseren.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het geïntegreerde en contextrijke onderwijsaanbod in het derde leerjaar van de derde graad Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige.
- Het onderwijsaanbod voor muzikale opvoeding.
- De leerplangerichtheid in de onderzochte vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De dynamiek in een aantal vakgroepen om het eigen onderwijskundig functioneren kritisch in vraag te stellen en samen naar gedragen oplossingen te zoeken.
- De betrokkenheid en het engagement van het lerarenteam.
- Het competentiegericht werken en evalueren in BVL en bso.
- De brede harmonische vorming.
- De zorg voor de leerlingen.
- De kostenbeheersing voor de leerlingen.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het optimaliseren van de infrastructuur en uitrusting.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het taalgericht vakonderwijs en de actieve aandacht voor taalvaardigheden bij leraren en leerlingen.
- Het expliciet nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'.
- Het competentiegericht leren conform de eisen van het leerplan in een aantal vakken.
- De evaluatiepraktijk in een aantal vakken.
- De kwaliteit van de oriëntering.
- Het bewaken van het evenwicht tussen de onderwijstijd en niet leerplangerichte extramurale activiteiten.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het ontwikkelen van een coherente en gedragen visie op kwaliteitsvol onderwijs.
- Het beleidsmatig aansturen, coördineren en opvolgen van de onderwijskundige processen vanuit een pedagogisch-didactische schoolvisie.
- Het uitbouwen en opvolgen van een participatieve schoolwerking.
- Het ontwikkelen van een kwaliteitszorgsysteem.
- Het optimaal benutten van het lestijdenpakket.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **19-05-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Vera TIMMERS de inspecteur-verslaggever	Isabella VINCK de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	